

MEIERIJSTAD 9-2-2023

 Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

LUCHTKWALITEIT EN GEZONDHEID

MARIEKE VAN BALLEGOOIJ

ADVISEUR MILIEU EN GEZONDHEID

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

LUCHTKWALITEIT

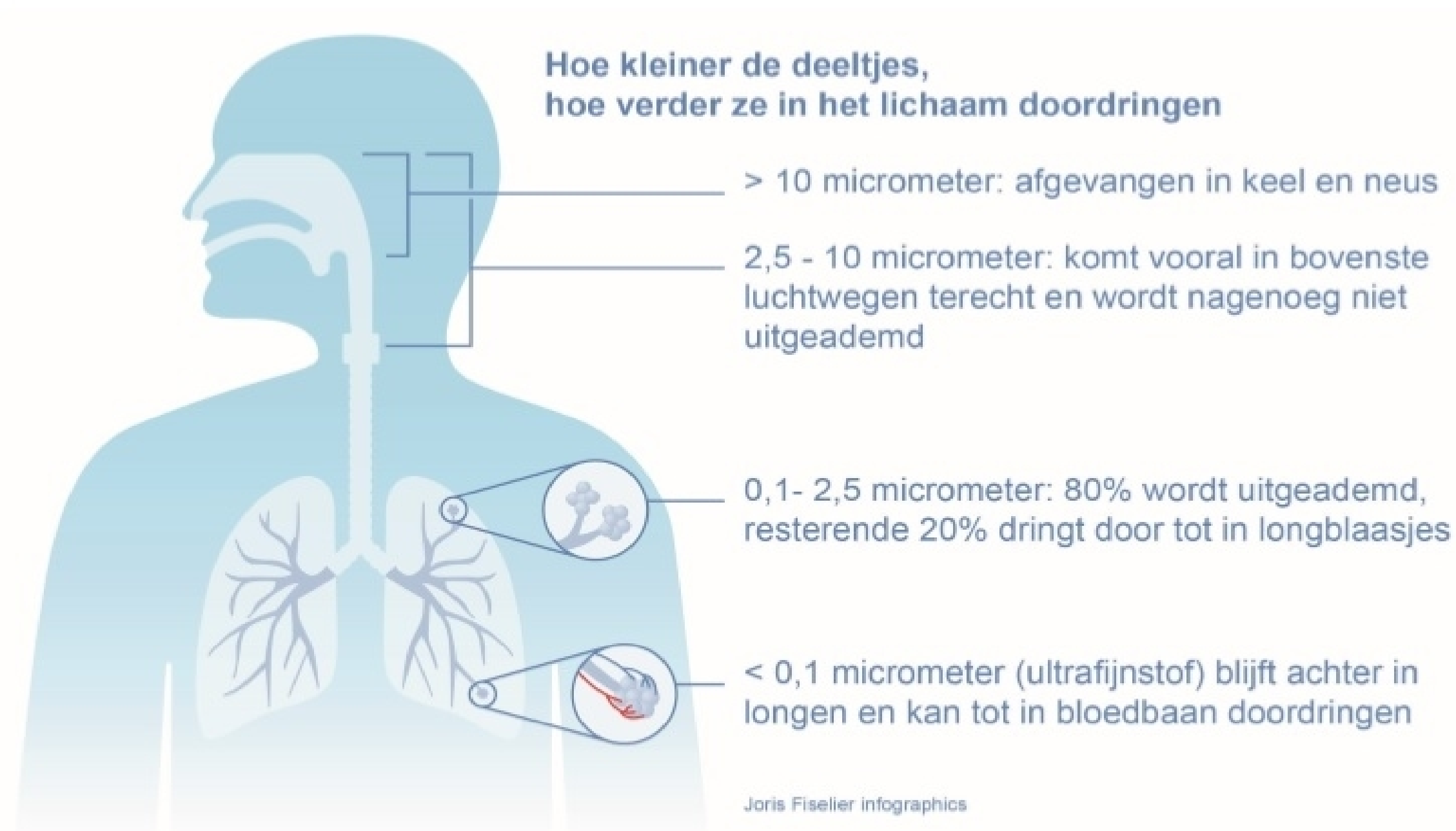
- Mengsel van gassen en deeltjes in de lucht
 - Deken van luchtverontreiniging over het land
 - Invloed van weersomstandigheden
 - Lokale bronnen
-
- Het mengsel van stoffen is schadelijk

Hoe schoner de lucht, hoe beter!

LUCHTKWALITEIT EN GEZONDHEID

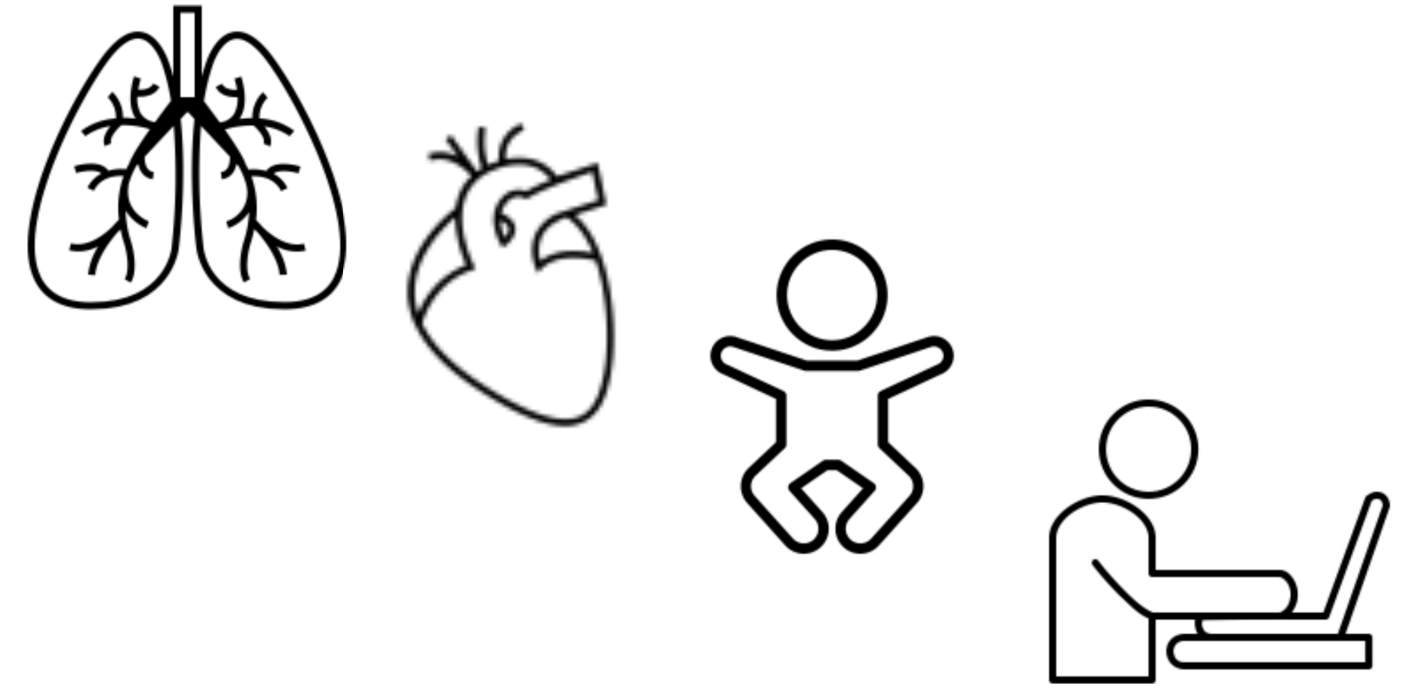
Fijnstof als voorbeeld

LUCHTKWALITEIT EN GEZONDHEID

Luchtverontreiniging veroorzaakt onder andere:

- Ontstaan van luchtweg- en longaandoeningen
- Verergeren van bestaande longaandoeningen
- Ontstaan en verergeren hart- en vaatziekten
- Vroeggeboorte
- Werkverzuim

Gevoelige groepen

- Kinderen, ouderen, mensen met luchtwegaandoeningen en/of hart- en vaatziekten
- Hoog blootgestelde groepen

WANNEER GEZONDHEIDSEFFECTEN?

- Langdurige blootstelling
 - Chronische effecten
- Kortdurende blootstelling
 - Effecten verdwijnen weer bij afname concentratie
- **Géén 'veilige' grenswaarde: hoe lager, hoe gezonder!**
- Wel gezondheidkundige advieswaarden van de *World Health Organisation* (WHO)

Grens- en advieswaardes van de Europese Unie en het WHO^[1]

Norm	Status	PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	PM2,5 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	NO ₂ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Jaargemiddelde	EU-grenswaarde	40	25	40
Jaargemiddelde	WHO-advieswaarde	15	5	10

^[1] Infomil. Grenswaarden en andere luchtkwaliteitsnormen. Te raadplegen via:
<https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/luchtkwaliteit/regelgeving/wet-milieubeheer/beoordelen/grenswaarden/>

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

GGD ONDERZOEK

- Rapport: Luchtkwaliteit en gezondheid in de provincie Noord-Brabant (Mei 2022)
www.ggdhvb.nl/nieuws/luchtvervuiling-in-brabant-leidt-tot-gezondheidsschade/
- Brabanders leven bijna een jaar korter door luchtvervuiling
- Wegverkeer, houtstook en landbouw grote bronnen van luchtvervuiling
- GGD roept gemeenten op extra maatregelen te nemen
- Inwoners kunnen bijdragen aan gezonde lucht

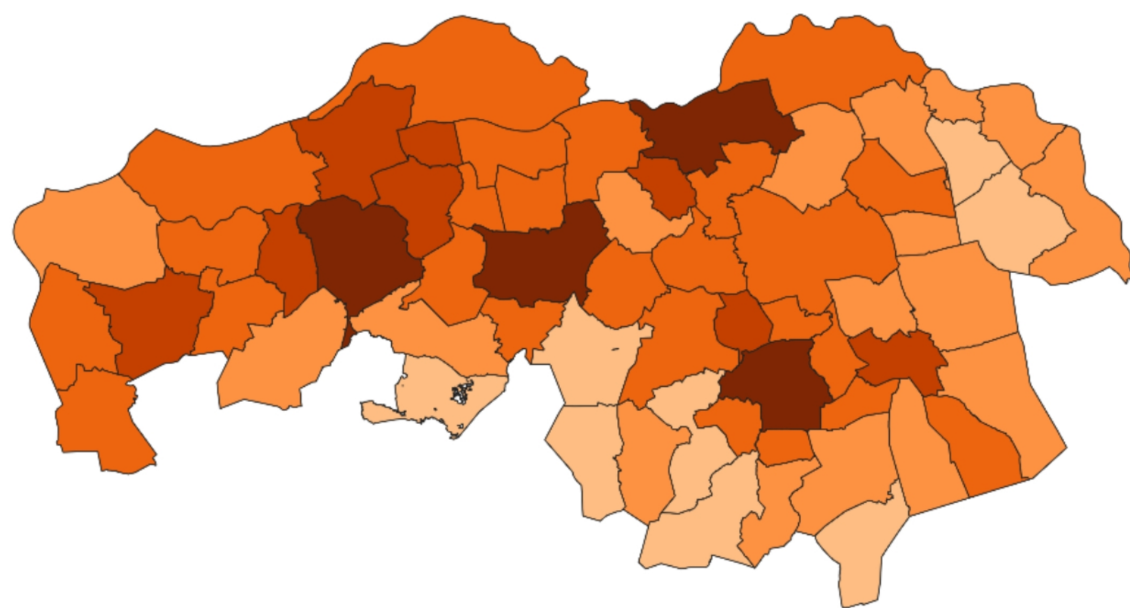

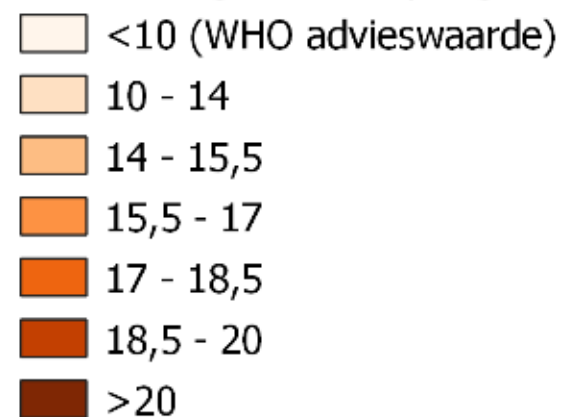
Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

GGD ONDERZOEK: LUCHTKWALITEIT IN KAART (2019)

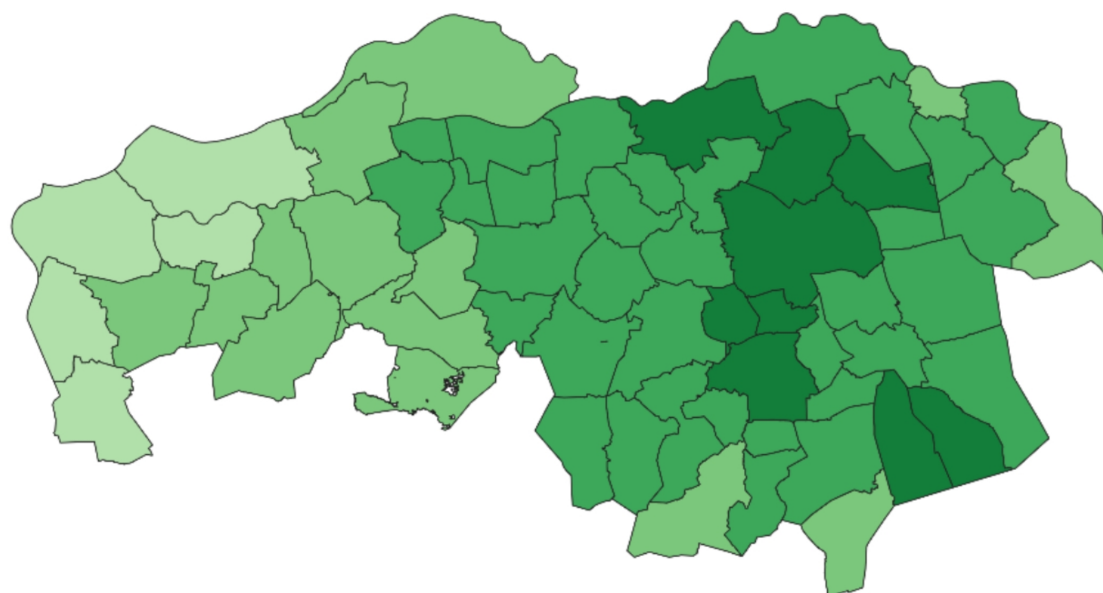
NO₂

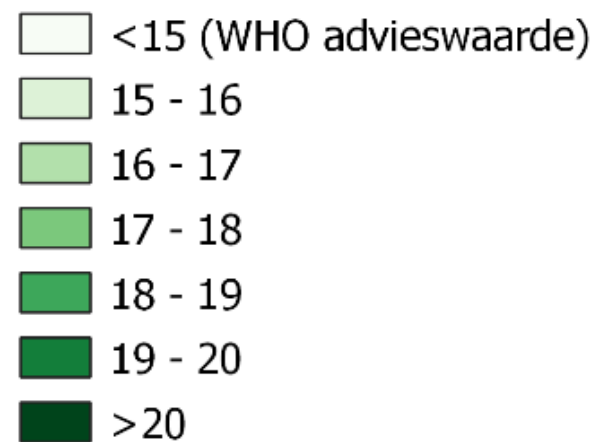
Blootstelling aan NO₂ per gemeente (µg/m³)

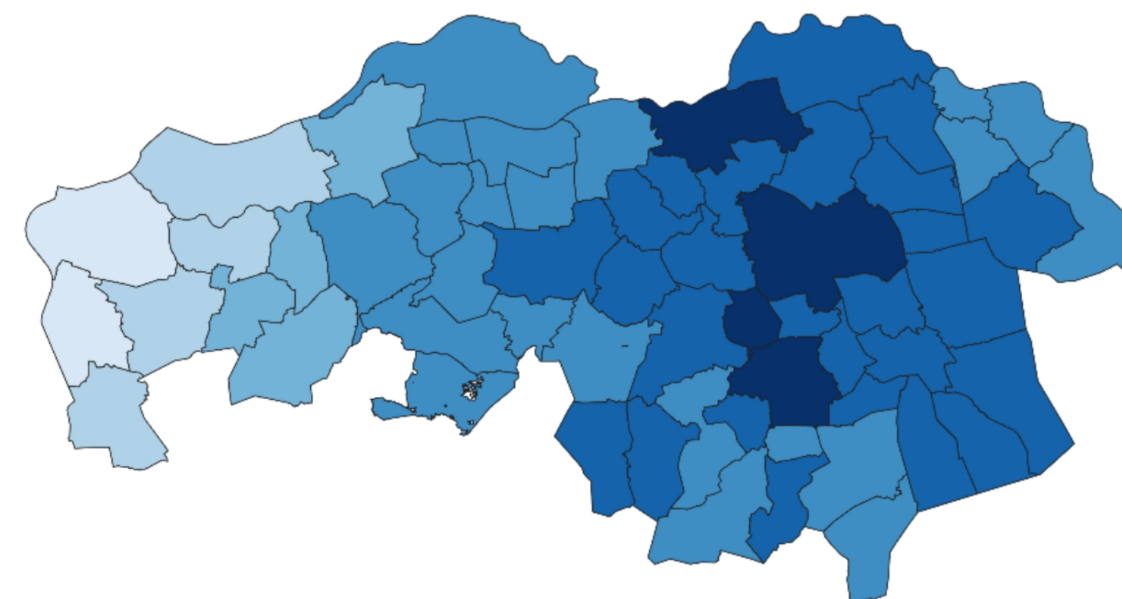
PM₁₀

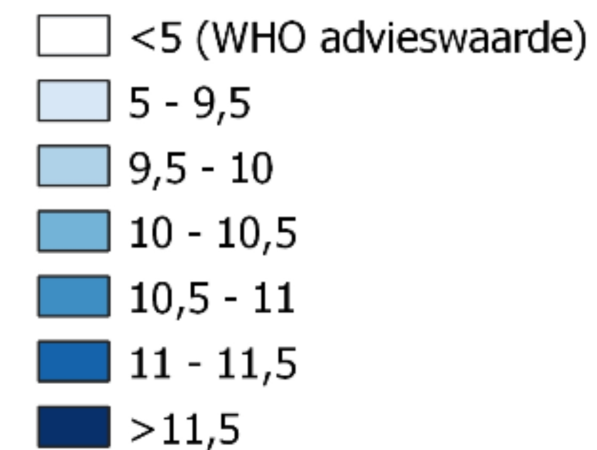
Blootstelling aan PM₁₀ per gemeente (µg/m³)

PM_{2,5}

Blootstelling aan PM_{2,5} per gemeente (µg/m³)

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

GGD ONDERZOEK: GEZONDHEIDSEFFECTEN (2019)

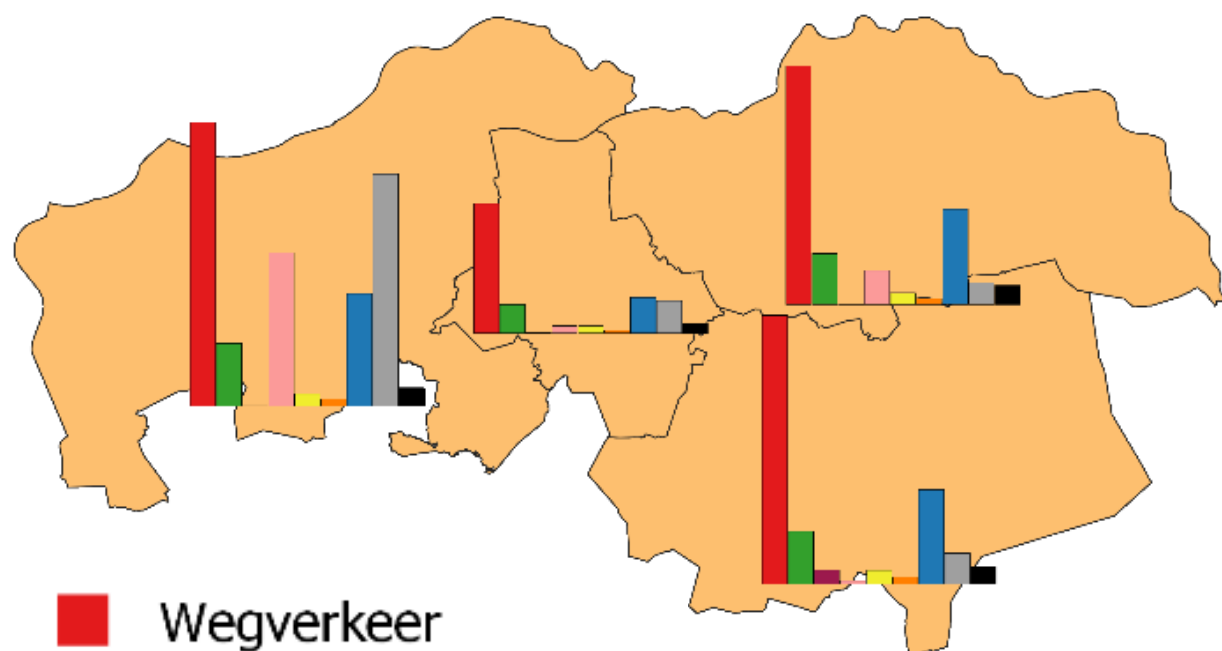
Gezondheidseffect (leeftijdscategorie in jaren)	Indicator	Berekend aantal gevallen in Meierijstad	Aandeel in Meierijstad*	Aandeel Brabant**
Incidentie astma kinderen (0-18)	NO ₂	27	19,2%	20,2%
Incidentie hartvaatziekten (totaal) (40+)	NO ₂	495	21,8%	22,9%
Longkanker (50+)	PM2,5	9	15,7%	15,1%
Vroegtijdige sterfte in dagen (30+)	PM10 + NO ₂	362	n.v.t.	Aantal: 358

* Aandeel Meierijstad: van het totaal aantal gevallen van deze aandoening in de gemeente is het genoemde percentage toe te schrijven aan luchtverontreiniging

**Aandeel Brabant: van het totaal aantal gevallen van deze aandoening in de provincie Brabant is het genoemde percentage toe te schrijven aan luchtverontreiniging

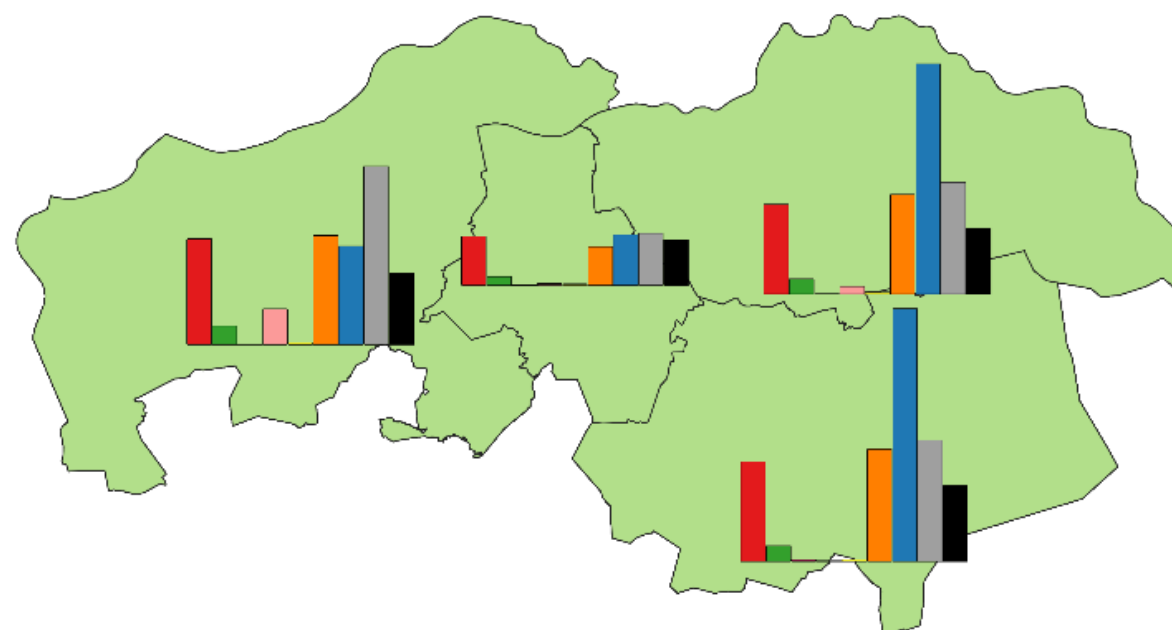
GGD ONDERZOEK: BRONNEN (2019)

NO₂

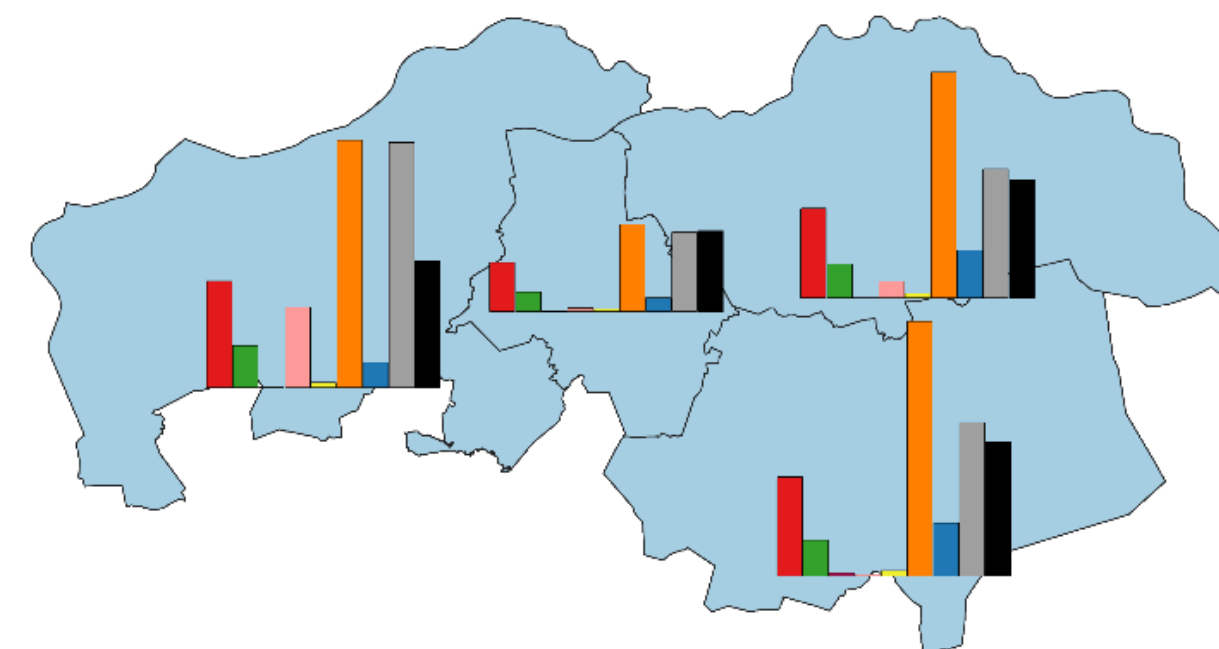

- Wegverkeer
- Mobiele werktuigen
- Luchtvaart
- Scheepvaart
- Huishoudens cv
- Houtstook
- Landbouw
- Industrie
- Overig

PM10

PM2,5

Range in deze kaart:

NO₂: 0 tot 4.000.000 kg/jaar.

PM10: 0 tot 500.000 kg/jaar

PM2,5: 0 tot 200.000 kg/jaar

Bijdrage van secundair fijn stof ontbreekt in de kaart.

GEZONDHEIDSKANSEN (1)

Bronmaatregelen om de uitstoot te verminderen

Voorbeelden:

- Wegverkeer: minder wegverkeer, stimuleren van wandelen en fietsen (actief transport) en openbaar vervoer, milieuzones
- Houtstook: minder houtstook, houtstookvrije wijken stimuleren, verplichten van het volgen van een negatief stookadvies
- Landbouw: minder dieren, stalmaatregelen (bv. toepassen van meest optimale stalvloeren, strooiseltypen, filters)
- Industrie: best beschikbare technieken verplicht stellen, opslag of overslag overkappen
- Mobiele werktuigen: best beschikbare technieken verplicht stellen, schonere aggregaten
- Scheepvaart: walstroom, elektrificatie van schepen

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

GEZONDHEIDSKANSEN (2)

Gevoelige bestemmingen en afstand

- Gevoelige bestemmingenbeleid
- GGD afstandsadviezen tot gevoelige bestemmingen;
 - Geen gevoelige bestemmingen binnen 300 meter van de snelweg (wordt 150 meter);
 - Geen eerstelijns bebouwing binnen 50 meter van drukke wegen (wordt 25 meter);
 - Geen gevoelige bestemmingen binnen 250 meter van een veehouderij (2 kilometer voor geitenhouderijen)

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

GEZONDHEIDSKANSEN (2)

Gevoelige bestemmingen en afstand

- Gevoelige bestemmingenbeleid
- GGD afstandsadviezen tot gevoelige bestemmingen;
 - Geen gevoelige bestemmingen binnen 300 meter van de snelweg (wordt 150 meter);
 - Geen eerstelijns bebouwing binnen 50 meter van drukke wegen (wordt 25 meter);
 - Geen gevoelige bestemmingen binnen 250 meter van een veehouderij (2 kilometer voor geitenhouderijen)

Gezondheid in beleid

Beschermen én bevorderen van de gezondheid, via verschillende domeinen

Neem gezondheid expliciet mee in mobiliteit, ruimte, woningbouw en klimaat

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

GEZONDHEIDSKANSEN (2)

Gevoelige bestemmingen en afstand

- Gevoelige bestemmingenbeleid
- GGD afstandsadviezen tot gevoelige bestemmingen;
 - Geen gevoelige bestemmingen binnen 300 meter van de snelweg (wordt 150 meter);
 - Geen eerstelijns bebouwing binnen 50 meter van drukke wegen (wordt 25 meter);
 - Geen gevoelige bestemmingen binnen 250 meter van een veehouderij (2 kilometer voor geitenhouderijen)

Gezondheid in beleid

Beschermen én bevorderen van de gezondheid, via verschillende domeinen

Neem gezondheid expliciet mee in mobiliteit, ruimte, woningbouw en klimaat

Schone Lucht Akkoord

Gezonde lucht is een gezamenlijke verantwoordelijkheid!

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

SCHONE LUCHT AKKOORD

Uitvoeringsagenda Meierijstad

Maatregelen op de volgende thema's van het Schone Lucht Akkoord:

1. Mobiliteit
2. Mobiele werktuigen
3. Industrie
4. Woningen en houtstook
5. Binnenvaart en Havens
6. Landbouw
7. Participatie

Gemeente Meierijstad neemt deel aan twee pilots, te weten: Woningen & houtstook en Participatie.

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

REGIONALE MEETNET LUCHT EN GELUID ZUIDOOST-BRABANT

- GGD Brabant-Zuidoost is deelnemer in Regionale Meetnet
 - Meten als middel; doel is een gezondere leefomgeving
- Status metingen: eerste jaarrapport over metingen (2021) onlangs opgeleverd
 - Meetdata is daarin omgezet naar informatie
 - Informatie op *regionale* schaal
 - Nu start een proces gezamenlijk met regio (gemeenten en breder): mogelijkheden voor lokale impact
- Andere aspecten: onderzoek veehouderij, flexibele meetschil, ondersteuning bij lokale meetvraagstukken enz.
- Via projectwebsite (www.odzob.nl/meetnet) toegang tot alle nieuwsbrieven, data en rapporten.

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

VRAAG ONDERSTEUNING DOOR DE GGD

- Inzichtelijk maken bijdrage bronnen op gemeenteniveau
 - Kennis over luchtkwaliteit en gezondheid
 - Kennis over lokale situatie
 - Beleidsadvies
-
- Brabantse Omgevingsscan: [Brabantse Omgevingsscan \(BrOS\) - Lucht](#)
 - GGD Leefomgeving: [Lucht en gezondheid · GGD Leefomgeving](#)

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

Vragen?

milieu@gdgmv.nl
088 368 7800